

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

AA3 විභාගය - 2018 ජූලි

**ප්‍රශ්න සහ යෝජිත උත්තර
විෂය අංක (AA35)**

**සංස්ථාපිත හා පුද්ගලික බඳුකරණය
(CPT)**

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
අංක 540, පූජ්‍ය මුරුත්තෙට්ටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.

දුරකථන : 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි.

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශය

AA3 විභාගය - 2018 ජූලි
(AA35) සංස්ථාපිත හා පුද්ගලික බදුකරණය

යෝජිත උත්තර

A කොටස

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න හතර (04) කි.

(මුළු ලකුණු 20)

1 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

ස්ථාවර මහතා 2016/17 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා අන්තර්ගත පුද්ගලයෙක් වේ. මක්නිසාද යත්, ඔහු ලංකාවේ දින 168 ක් පමණක් ගත කර ඇති අතර එය දින 183 නීතියට වඩා අඩු වන නිසාය. ගණනය කිරීම පහත පරිදි වේ.

දින ගණන 15/09/2016 සිට 31/03/2017	=	198
(16 + 31 + 30 + 31 + 31 + 28 + 31)		
කැනඩාවේ ගත කළ දින ගණන	=	(30)
ශ්‍රී ලංකාවේ ගත කළ දින ගණන	=	<u>168</u>

(ලකුණු 05)

2 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

a) තක්සේරු දැන්වීමේ සිට දින 30ක් ඇතුළත අභියාචනය ඉදිරිපත් කළ යුතුය. (ලකුණු 01)

b) පහත සඳහන් අවස්ථාවන්වල දී දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා විසින් කාලය දීර්ඝ කිරීමක් ලබා දේ.

- i) බදු ගෙවන්නා ලංකාවෙන් බැහැරව සිටීම
- ii) බදු ගෙවන්නා අසනීප තත්වයේ පසුවීම
- iii) ස්වභාවික ව්‍යසන වැනි අනෙකුත් සාධාරණ හේතූන්

(ලකුණු 02)

- c) 1. දේපොළ පවරා ගැනීම
- 2. ණය මුදල්වලින් අයකර ගැනීම
- 3. සේවක වැටුප්වලින් අයකර ගැනීම
- 4. මහේස්ත්‍රාත් උසාවියක නඩු පවරා එමගින් අය කිරීම
- 5. නිශ්චල දේපොළ පවරා ගැනීම
- 6. දරුවකුගේ ආදායමින් අයකර ගැනීම
- 7. භාරකරුවෙකුගෙන් අයකර ගැනීම
- 8. පොල්ම:කරුවෙකුගෙන් අයකර ගැනීම

9. තැනැත්තා ශ්‍රී ලංකාවෙන් බැහැර වීම වැළැක්වීම
 10. හවුල් ව්‍යාපාර වත්කම්වලින් අයකර ගැනීම

(ලකුණු 02)
 (මුළු ලකුණු 05)

3 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

සී/ස B සමාගම
 තක්සේරු වර්ෂය 2016/17

- a) 2015/16 බදු වගකීම = රු. 10,235,000 / 4
 2016/17 කාර්යාලය අවම ගෙවීම = රු. 2,558,750/-

(ලකුණු 01)

- b) නියමිත දින = 2016/17

කාර්යාල	කාර්යාල අවසන් දිනය	නියමිත දිනය
1	30.06.2016	15.08.2016
2	30.09.2016	15.11.2016
3	31.12.2016	15.02.2017
4	31.03.2017	15.05.2017

(ලකුණු 04)
 (මුළු ලකුණු 05)

4 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

රාජපක්ෂ එදි. ආදායම් බදු කොමසාරිස්

ඔහුගේ නිවසේ නිල කාර්යාලයේ සිට අධිකරණය වෙත ගමන් වියදම් පහත සඳහන් හේතු මත ආදායම් බදු ගණනයේ දී අඩු කිරීමක් ලෙස ඉල්ලා සිටිය හැකිය.

- අද්වකාත්වරයෙකු ඔහුගේ නිවසේ නිල කාර්යාලයේ සිට ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට ගමන් කිරීම සඳහා දරන ගමන් වියදම්, නිවසේ සිට ව්‍යාපාරික ස්ථානයට යාමට දරන වියදම් නොවේ.
- අද්වකාත්වරයාගේ නිල කාර්යාලය සහ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ඔහුගේ ව්‍යාපාරික ස්ථාන වේ. එමනිසා ඔහු එක් ස්ථානයක සිට තවත් ස්ථානයකට යාමට දරන වියදම් ඉඩදිය හැකිය.

එමනිසා, සඳුන්ගේ ආයතනයේ සිට දේශීය ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවට යාම සඳහා දරන ගමන් වියදම් ආදායම් බදු ගණනයේ දී අඩු කළ හැකිය.

විකල්ප උත්තරය

වගන්ති 26 (01) (අ) අනුව නිවසේ සිට ව්‍යාපාරික ආයතනය දක්වා අභ්‍යන්තර හෝ පුද්ගලික ගමන් වියදම් අඩු කළ නොහැකිය.

නමුත්, පුද්ගලයෙකුගේ නිවස ව්‍යාපාරික ස්ථානයක් වන අවස්ථාවන්හි දී, ඔහුගේ නිවසේ සිට වෙනස් ව්‍යාපාරික ස්ථානයක් සඳහා දරන ගමන් වියදම් ඉඩදිය හැකි වියදමක් වේ.

(මුළු ලකුණු 05)

A කොටසෙහි අවසානය.

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න තුන (03) කි.

(මුළු ලකුණු 30)

5 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

ගණිත පාඨනර්ස්

තක්සේරු වර්ෂය 2016/17

a) බෙදිය හැකි ලාභය ගණනය කිරීම

විස්තරය	රු.	
	+	-
බෙදිය හැකි ලාභය	15,620,000	-
හවුල්කරුවන්ට ගෙවූ වැටුප් - ඉඩ නොදේ	1,200,000	-
නුවන්ගේ බිරිඳට ගෙවූ වැටුප් - ඉඩ දේ	-	-
ගොඩනැගිලි සඳහා වරිපනම් - ඉඩ දේ (ව්‍යාපාරය සඳහා යොදාගන්නා නිසා)	-	-
රුවන්ට ගෙවූ කුලී - ඉඩ දේ (ව්‍යාපාරය සඳහා ගොඩනැගිලි යොදාගනී)	-	-
ක්ෂය	144,000	-
ක්ෂය දීමනාව $960,000 \times 33 \frac{1}{3}$	-	320,000
පොලී ආදායම	-	14,000
	16,964,000	334,000
බෙදිය හැකි ලාභ	16,630,000	

(ලකුණු 04)

b) බදු වගකීම ගණනය කිරීම

	රු.
බෙදිය හැකි ලාභය	16,630,000
අනෙකුත් ප්‍රභවයන්ගෙන් ආදායම්	
පොලී ආදායම WHT අඩු නොකළ නිසා	14,000
	16,644,000
අඩු කළා:	
දීමනාව	(1,000,000)
	15,644,000
බදු අනුපාතය	8%
හවුල් ව්‍යාපාරයේ බදු වගකීම	1,251,520

(ලකුණු 03)

c)

	එකතුව	රුවන්	නුවන්
වැටුප්	1,200,000	600,000	600,000
පොලී	14,000	7,000	7,000
වෙළෙඳ ලාභය	15,430,000	7,715,000	7,715,000
	16,644,000	8,322,000	8,322,000
කුලී	480,000	480,000	-
බිරිඳගේ වැටුප්	600,000	-	600,000
	17,724,000	8,802,000	8,922,000

(ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 10)

6 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

සී/ස DPL සමාගම

බෙදාහරින්නා

2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් කාර්තුව

(a)

	බදු අය කළ හැකි විකුණුම්		ඉතිරි බදු අය කළ හැකි විකුණුම්	අනුපාතය	බද්ද
සිනි විකුණුම්	8,400,000	25%	2,100,000	2%	42,000
ආහාර ද්‍රව්‍ය තොග හා සිල්ලර විකුණුම්	3,130,000	50%	1,565,000	2%	31,300
ලොරි රථය විකිණීමෙන් ලද මුදල	1,620,000		වගකීමට නොබැඳේ.		
එකතුව					73,300
අඩු කළා: බදු බැරපත්					
සිනි මිලදී ගැනීම	අයත් නොවේ				
දේශීය මිලට ගත් ද්‍රව්‍ය	අයත් නොවේ				
ගෙවිය යුතු NBT					73,300
අඩුකළා: වාරික ගෙවීම					(30,000)
ඉතිරි ගෙවිය යුතු NBT					43,300

(ලකුණු 08)

b) 2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් කාර්තුව සඳහා නියමිත දිනය 2017 අප්‍රේල් 20 හෝ ඊට පෙර.

(ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 10)

7 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

සී/ස සුමුදු ටුවර්ස් සහ ට්‍රාන්ස්පෝර්ට් සමාගම

2017 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් කාර්තුව

a) එකතු කළ අගය මත බද්ද ගණනය

රු.

නිමවුම් බද්ද

සංචාරකයන් ප්‍රවාහනයෙන් ලද ආදායම	3,280,000 x 15%	=	492,000
මෝටර් රථ කුලියට දීමෙන්	3,625,000 x 15%	=	543,750
පොදු මගී ප්‍රවාහනය කිරීමෙන් ලද ආදායම	1,430,000 - බදු නිදහස්	=	-
මුළු නිමවුම් බද්ද		=	1,035,750

යෙදවුම් බද්ද

කුලියට යොදාගන්නා මෝටර් රථවල රක්ෂණය මත		=	248,000
සංචාරකයන් ප්‍රවාහනයට සම්බන්ධ වියදම		=	137,000
පොදු මගී ප්‍රවාහන සේවයට සම්බන්ධ වන වියදම (ඉල්ලා සිටිය නොහැක)		=	-
මුළු යෙදවුම් බද්ද		=	(385,000)

අඩුකළා: වාරික ගෙවීම්

ඉතිරි ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බදු (VAT) මුදල = **430,750**

(ලකුණු 08)

b)

වගන්ති 22 (6) (iv) (අ), අනුව, බදු ඉන්වොයිසිය නිකුත් කළ දින හෝ එහි බදු කාලසීමාව මාස 12ක් ඉකුත් වීමට කලින් යෙදවුම් බද්ද, නිමවුම් බද්දෙන් අඩු කළ හැකිය. ඒ අනුව, මෙම යෙදවුම් බද්ද 2017 ජූනි 30 දින දක්වා අවසන් වන බදු කාලසීමාවෙන් අඩු කළ හැකිය.

(ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය.

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න දෙක (02) කි.

(මුළු ලකුණු 50)

8 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

සී/ස සුපිපි (පෞද්ගලික සමාගම)

2016/17 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ආදායම් බදු ගණනය

			+	-
බදු පෙර ලාභය			24,650,000	
අඩුකළා: වෙනත් ප්‍රභවයන්ගෙන් ලද ආදායම				
භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත පොලිය	වෙනත් ප්‍රභවයන්			2,205,000
ලාභාංශ	වෙනත් ප්‍රභවයන්			564,000
යන්ත්‍ර විකිණීමෙන් ලද ලාභය				1,000,000
කුලී ආදායම	ව්‍යාපාර ආදායමේ කොටසකි		-	-
ක්ෂය			11,800,000	
චිකුණුම් ප්‍රතිෂ්ඨාව		1,300,000		
බදු ධාරණ අගය [5,000-(5,000x12.5%x6)]		(1,250,000)		
මෝටර් රථ ඉවත් කිරීම නිසා බදු ලාභය		50,000		
මෙය ප්‍රතිපූරණයක් ලෙස සුදුසුකම් ලබයි.				
අත්පත් කරගැනීමේ පිරිවැය		5,360,000		
අඩුකළා: පරණ යන්ත්‍ර ඉවත් කිරීම මත ලාභය		(50,000)		
ක්ෂය සඳහා පිරිවැය		5,310,000		
ක්ෂය දීමනාව		33.33%		1,770,000
අනෙකුත් වත්කම් මත ක්ෂය දීමනාව				
පරිගණක	600,000	25%		150,000
ආනයනය කළ මෘදුකාංග	350,000	25%		87,500
විධායක නිලධාරී පරිහරණය කරන මෝටර් රථය	4,600,000	not entitled		-
ගෘහභාණ්ඩ	165,000	20%		33,000
අලුත්වැඩියා	645,000			
උපරිම හිමිකම 25% දළ ලාභය	450,000		195,000	
කළමනාකරණ ගාස්තු			6,000,000	
සත්‍ය පිරිවැය		6,000,000		
චිකුණුම්වලින් 1%		5,646,000		
උපරිම හිමිකම		2,000,000		
දෙකෙන් අඩු අගය ඉඩ දේ.				2,000,000
වෙළෙඳපොළ සමීක්ෂණ	ඉඩදිය හැක.		-	
පර්යේෂණ ගාස්තු	300% ඉල්ලා සිටිය හැකිය.			5,000,000
ප්‍රජා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	(තක්සේරු ආදායමෙන් අඩුකළා)		12,000,000	

පාලක සමාගමට ගෙවූ පොලිය				
පාලක සමාගමෙන් ලබාගත් ණය	90,000,000			
(20,000,000 + 8,800,000) x 3	86,400,000			
	3,600,000			
පොලී ගෙවීම	7,127,500			
ඉඩ නොදුන් පොලිය	7,127,500/90,000,000 x 3,600,000 හෝ +7,127,500 - 6,842,400	285,100		
			54,930,100	12,809,500
ව්‍යාපාරයෙන් ලද ආදායම				42,120,600
එකතු කළා: පොලී ආදායම			2,205,000	
නාමික බදු බැර			245,000	2,450,000
ලාභාංශ ආදායම මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායමේ කොටසක් නොවේ				-
මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම				44,570,600
අඩුකළා:				
ඉ/ගෙ අලාභ			20,000,000	
ව්‍යවස්ථාපිත ආදායමෙන් 35%			15,599,710	(15,599,710)
ප/ගෙ අලාභ			4,400,290	
තක්සේරුවෙන් ආදායම				28,970,890
අඩුකළා: සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්				
ප්‍රජා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය			12,000,000	
	උපරිමය		10,000,000	(10,000,000)
බදු අය වන ආදායම				18,970,890
බදු වගකීම @ 28%				5,311,849
බදු බැර				
නාමික බදු බැර				(245,000)
ආර්ථික සේවා ගාස්තු				(2,832,000)
ස්වතක්සේරු ගෙවීම්				(1,000,000)
ඉතිරි ගෙවිය යුතු බදු මුදල				1,234,849

(ලකුණු 25)

9 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර

රමල්
2016/17 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා
ආදායම් බදු ගණනය

<u>සේවා නියුක්ති ආදායම</u>				
වැටුප් (160,000 x 12)			1,920,000	
ප්‍රසාද දීමනා			200,000	
කුලී ප්‍රතිපූරණය (35,000 x 12)			420,000	
තෘෂ්ණ (ළදරුවා)		බදු වලට යටත් නොවේ.	-	2,540,000
<u>ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම</u>				
වාර්ෂික වටිනාකම		60,000		
අඩුකළා: 25% දීමනාව		(15,000)		
ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම		45,000		
පදිංචි එක් නිවසක් නිදහස්				
<u>නිවසේ කුලී ආදායම</u>				
දළ කුලිය = වරිපනම් වටිනාකම				
වාර්ෂික වටිනාකම		240,000		
එකතු කළා: වරිපනම්		72,000		
වරිපනම් වටිනාකම		312,000		
දළ කුලිය		312,000		
අඩුකළා: වරිපනම්		(72,000)		
		240,000		
25% අලුත්වැඩියා දීමනාව		(60,000)		
ශුද්ධ කුලී ආදායම		180,000	බදු අය කළ යුතු වේ.	180,000
ගෘහභාණ්ඩවලින් ශුද්ධ ආදායම (වෙනත් ආදායම් ප්‍රභව)				
දළ ආදායම (40,000 x 12)		480,000		
අඩුකළා: දළ කුලිය		(312,000)		
		168,000		
අඩුකළා: ගෘහභාණ්ඩ අලුත්වැඩියා		(26,000)		
ගෘහභාණ්ඩවලින් ආදායම		142,000		142,000
<u>පොලී ආදායම</u>				
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්			බද්දට යටත් නොවේ.	
<u>ලාභාංශ ආදායම</u>				
ලාභාංශ - බදු නිදහස් ලාභයෙන්			නිදහස්	
ලාභාංශ - 10% රඳවා ගැනීමේ බද්දට යටත්ව වෙනත් සමාගම්වලින් ලද ලාභාංශ			අවසාන බදු	
මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම				2,862,000
ළදරුවාගේ ආදායම				
පොලී ආදායම			නිදහස්	-

මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම				2,862,000
අඩුකළා: ව්‍යවස්ථාපිත ආදායමෙන් අඩු කිරීම්				
කොටස් විකිණීමෙන් ලද අලාභ	ඉල්ලුම් කළ නොහැක. ආදායම බද්දෙන් නිදහස් නිසා			-
තක්සේරු වන ආදායම				2,862,000
අඩුකළා: සුදුසුකම්ලත් ගෙවීම් සඳහා දීමනාව				
පන්සලට කළ පරිත්‍යාග	ඉඩ නොදේ (ඉල්ලා සිටිය නොහැක)			
ජාතික වකුගඩු අරමුදලට කළ පරිත්‍යාග				(100,000)
බදු නිදහස් දීමනාව				(500,000)
සේවා නියුක්ති ආදායම සඳහා දීමනාව				(250,000)
බදු අයවන ආදායම				2,012,000
බදු වගකීම				
පළමු - 500,000		4%		20,000
ඊළඟ - 500,000		8%		40,000
ඊළඟ - 500,000		12%		60,000
ඉතිරිය - 512,000		16%		81,920
ගෙවිය යුතු දළ ආදායම් බද්ද				201,920
අඩුකළා: බදු බැර				
ස්වතක්සේරු මත ගෙවීම්				(10,000)
උපයන විට ගෙවීම (PAYE)				(166,400)
ගෙවිය යුතු ඉතිරි බද්ද				25,520

SRI LANKA

(ලකුණු 25)

C කොටසෙහි අවසානය.

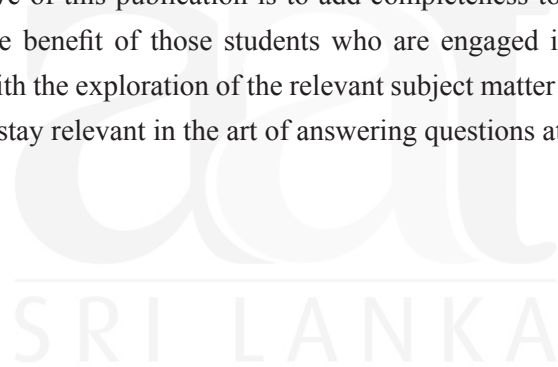

Notice :

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”.

The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2018 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)

All rights reserved. No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)